

bevisning, at dette Thing vil fastholde sin Opfattelse af denne Sags Betydning, som det navnlig i Foraaret har lagt for Dagen, at det vil mene, at fordi Ministeren fremlægger Sagen paa en Maade, som er absolut uheldig, og gjør den Bjørnetjenester ved umulige Lovforslag, derfor bør ikke dette Thing lade Sagen falde; det vil ikke lade ham slippe fri for den Pligt, Regjeringen har til at overveie og gjøre, hvad der kan gøres, for at opretholde den almindelige Sædelighed i vort Følk og vort Land. — Jeg fremhævede før, at Adressens Underskrivere ikke have haft for Øie at ville have noget Baand lagt paa Litteraturens Frihed; man har ikke ment, at der var nogen Nødvendighed for at faae strengere Forholdsregler end dem, vi nu have, hvad den egentlige Litteratur angaar; her er man enig i, hvad der er blevet udtalt fra forskjellige Sider i Salen, at det bedste Værn mod slet Litteratur ligger i den offentlige Mening og i en sund og god Kritik. Der kan naturligvis komme Perioder, hvor en slet Litteratur kan vinde en vis Udbredelse, enten fordi den herstende Æsthetik er kommen paa gale Veie, er bleven noget bedærvet, eller fordi Kritiken ikke gjør sin Pligt. Det kan ske, men det bedste Værn derimod er ikke Lovforanstaltninger eller Straffebestemmelser, men den sunde, offentlige Mening, der, selv om det en Tid kan gaa lidt mindre heldigt, nok skal tage Magten og trykke det Daarlige, som er kommet frem, tilbage. Nu er Forholdet ganske vist ikke det, som det blev antydet i Forgaars, at det var en saa indbringende Forretning at holde paa Sædeligheden, at det var en saadan Gevinst for dem, der stode paa den Side. Det veed Enhver jo, at Forholdet er omvendt, at netop naar man vil gjøre gode Forretninger. Skal man spekulere i det Usædelige; det gjælder baade i Pressen og i Litteraturen. Der er Forfatterfaber, hvis eneste Tiltrækningskraft ligger i, at de bevæge sig paa den slibrige Grændse; naar de ikke have Lov til det, saa vil hele Charmeren være borte, og saa vil ogsaa al Profitten gaa fløiten. Det Samme gjælder Pressen. Man veed, at netop i enhver stor By er Boulevardpressen og Demimondelitteraturen de to Arter af literær Virksomhed, der staa sig bedst, hvad Gevinsten angaar, saa det gjælder altsaa ikke, at det skulde være noget saa særlig Tabvoldende at holde til paa den Side. Men trods det siger jeg alligevel, i Overensstemmelse med Adressens Underskrivere, at paa det literære Felt skal Garantien ikke væsentlig søges i Straffebestemmelser, men i den oplyste offentlige Mening og i en god og sund Kritik,

der nok skal vide at gjøre sin Magt gjældende. Vi have, som det blev fremhævet i det andet Thing af en æret Landstingsmand, der var denne Lovs Hovedmodstander — og jeg mener, han fremhævede det med Rette — havt i adskillige Aar en Tendent's hos os til at gaa yderlig i en vis Retning, og denne Tendent's har naturlig fremtaldt sin Modsetning. Det er ganske rigtigt. Men naar man nu kan have Grund til at antage, at denne daarlige Tendent's, denne slette Mode har kulmineret, hvorfor i al Verden skulde man saa have nye Straffebestemmelser, som kunde bruges ikke blot overfor de slette Tendent'sskrifter, men ogsaa langt videre? Det er altsaa min Paastand, at Sædelighedsadressen, som dette Thing i Foraaret henviste til den høitærede Minister, ikke giver Ministeren mindste Beføjelse til at fremlægge et Lovforslag som det, vi have under Behandling. Det, som Adressen har taget Sigte paa, var kun Spørgsmaalet, om det var muligt at standse eller hemme den Forretning, som bestaar i ren Spekulation med usædelige Skrifter, som falde udenfor al Litteratur. Det er jo en Virksomhed, som i Reglen unddrager sig den offentlige Opmærksomhed; den literære Kritik følger ikke den Slags „Litteratur“, men den kan lidt netop derfor være saa meget farligere; den kan gjøre uhyre megen Skade netop i Samfundslag eller blandt Aldersklasser, hvor det er overmaade vanskeligt at kontrollere den. Nu er vor Lovgivning saaledes, at der faaves — det paagtaar jeg — effektive Bestemmelser overfor Indførsel af fremmede usædelige Skrifter. Man kan nok sige, at Regjeringen har det i sin Magt at nedlægge Forbud og saa forfølge Forbudet mod disse fremmede Skrifter's Indførsel; men indtil dette Forbud kommer, kan altsaa Enhver, der ikke gjør sig nogen Samvittighed af at tjene Penge ved at indforskrive den værste literære Gist, der kan tænkes, fortsætte dermed ganske trygt; Straf gaar han fri for, han risikerer i værste Fald kun at blive stoppet uden videre Ansvar. Det er, mener jeg, absolut en Mangel ved vor Lovgivning, og var det muligt at faae denne Mangel fjernet, uden at man kom til Lovforanstaltninger, der kunde misbruges i anden Retning eller bruges overfor den egentlige Litteratur, saa vilde jeg mene, at det var al Opmærksomhed værd at overveie denne Sag. Skulde det imidlertid vise sig umuligt at faae en Lov affattet saaledes, at den kun ramte det, som skulde rammes, men ikke kunde bruges ud over denne Grændse, skulde det vise sig umuligt at ramme Misbrugen, uden tillige at skade Brugen — nu vel, saa maa